

Accounting Software กับการทำบัญชีในยุคปัจจุบัน

Accounting Software and Modern Accounting

สุภากรณ์ คงสวัสดิ์

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

พัฒนพงศ์ สุวรรณชาติ

บริษัท ฟิลไทย จำกัด

บทคัดย่อ

ปัจจุบันการทำบัญชีเป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายขึ้นมากเมื่อเทียบกับสมัยก่อน เนื่องจากการนำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีเข้ามาช่วยในการจัดทำบัญชีมากขึ้น ช่วยให้กิจการสามารถทำบัญชีได้ทันตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้มากขึ้น โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดทำบัญชี สามารถช่วยได้ตั้งแต่ขั้นของการบันทึกรายการในสมุดรายวัน ไปจนกระทั่งถึงการออกรายงานทางการเงิน และยังสามารถนำข้อมูลที่ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ในการวิเคราะห์ด้านอื่นๆ อีกด้วย ดังนั้น จึงถือได้ว่าการจัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเป็นการช่วยให้นักบัญชีทำงานได้สะดวกรวดเร็วขึ้น และผู้บริหารกิจการสามารถตัดสินใจในการบริหารได้รวดเร็วขึ้นอีกด้วย

Abstract

Nowaday, doing a financial account is easy comparing to the past. An Accounting Software can help a company to process an account in time by applying an Accounting Software from daily bookkeeping to prepare a financial report. In addition, they can use database from an Accounting Software to analyze for the other purposes. Therefore, an Accounting Software can help an accountant to make a financial report and decision making for the executive can be easier and faster.

บทนำ

ข้อมูลทางการบัญชีมีความสำคัญในการให้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจดำเนินงานทางธุรกิจ ที่มีส่วนสำคัญต่อการทำงานของผู้บริหารกิจการ รวมถึงบุคคลต่างๆ ที่มีส่วนได้เสียในกิจการ ไม่ว่าจะเป็นพนักงานของกิจการ ลูกหนี้ เจ้าหนี้ และหน่วยงานราชการต่างๆ โดยข้อมูลทางการบัญชีจะถูกนำเสนอออกมา เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานและสถานะทางการเงินของกิจการว่ามีฐานะการเงินเป็นอย่างไร ซึ่งจะนำเสนอออกมาในรูปของ “งบการเงิน” โดยผู้ใช้ข้อมูลสามารถนำงบการเงินดังกล่าวไปใช้ในการวิเคราะห์ต่างๆ ได้อีกมากมาย โดยผู้ที่ต้องการใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการเงินมีความจำเป็นจะต้องรู้จักและเข้าใจข้อมูลดังกล่าวด้วย เพื่อจะได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

การพัฒนาทางด้านบัญชีขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ เนื่องจากความต้องการในการใช้งานข้อมูลทางการบัญชีมีความเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การจัดทำบัญชีก็ต้องสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลได้ โดยจะสังเกตได้จากรูปแบบของการนำเสนองบการเงินในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงงบการเงินบางงบก็มีการนำเสนอในหลากหลายรูปแบบหรือมิติ เพื่อสนองตอบความต้องการในการใช้งานให้ได้มากที่สุด

การจัดทำบัญชีเป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จของการทำธุรกิจ เนื่องจากการทำบัญชีจะทำให้สามารถทราบผลการดำเนินงานฐานะทางการเงิน และความมั่นคงทางธุรกิจของกิจการได้ โดยการจัดทำบัญชีจะมีการบันทึกรายการค้าต่างๆ ของกิจการ และนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำเป็นรายงานทางการเงิน ได้แก่

- งบแสดงฐานะการเงิน ช่วยให้ทราบฐานะการเงินของกิจการว่ามีความมั่นคงมากน้อยเพียงใด โดยจะทำให้ทราบถึงมูลค่าสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของกิจการ
- งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ช่วยให้ทราบผลการดำเนินงานของกิจการว่ามีผลกำไรหรือขาดทุน

- งบกระแสเงินสด แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของเงินสดว่ามีเงินสดรับ หรือจ่าย จากแหล่งใดมากกว่ากัน โดยแบ่งเป็น 3 แหล่ง ได้แก่ กิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน

นอกจากงบการเงินทั้ง 3 งบที่กล่าวมาแล้ว ข้อมูลทางการเงินต่างๆ ยังสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกิจการในรูปแบบของการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เพื่อวัดผลการดำเนินงานของกิจการ เช่น การวัดสภาพคล่องของธุรกิจ การวัดประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ การวัดความสามารถในการชำระหนี้ และการวัดความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ เป็นต้น นอกจากนั้น เมื่อกิจการสามารถนำข้อมูลจากรายงานทางการเงินมาใช้ในการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินแล้ว ยังสามารถนำข้อมูลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาเป็นเครื่องมือในการวางแผนและช่วยในการตัดสินใจทางธุรกิจได้ด้วย เพราะข้อมูลจากการวิเคราะห์จะทำให้ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการพยากรณ์เหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตได้เป็นอย่างดีจากประโยชน์ที่ได้กล่าวไปแล้ว ยังมีกิจการจำนวนมากที่นำข้อมูลทางการเงินไปใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนกำไรและควบคุมค่าใช้จ่ายของกิจการ รวมถึงการนำข้อมูลทางการเงินไปใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผนภาษี เพื่อให้กิจการเสียภาษีได้อย่างถูกต้องและประหยัดมากที่สุด

วิวัฒนาการการบัญชีไทย

การจัดทำบัญชีในประเทศไทย เริ่มตั้งแต่สมัยอยุธยา โดยในเบื้องต้นการทำบัญชียังไม่ได้ได้รับความนิยมมากนัก มีเพียงแค่การทำบัญชีเงินสดเพื่อให้ทราบถึงการคงอยู่ของเงินสดเท่านั้น ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้มีการแบ่งการทำบัญชีเป็นหมวดหมู่สำหรับการบันทึกเงินพระคลัง ส่วนการเรียนวิชาการบัญชีในประเทศไทย เริ่มครั้งแรกไม่ใช่ว่าการทำบัญชีตามหลักการบัญชีที่แท้จริง แต่เป็นการทำบัญชีเกี่ยวกับการเงินเท่านั้น ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการตั้งโรงเรียนพาณิชย์ขึ้น 2 แห่ง คือ โรงเรียนพาณิชยการวัดสามพระยา และโรงเรียนพาณิชยการวัดแก้วฟ้า โดยมีการสอนระบบการบัญชีคู่เป็นครั้งแรก โดยมีการใช้บัญชีเพียง 3 เล่ม ได้แก่ สมุดรายวัน สมุดบัญชีเงินสด และสมุดแยกประเภท และในปี 2481 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้มีการจัดตั้งคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีขึ้น

การทำบัญชีที่คุ้นเคยกันในยุคสมัยปัจจุบัน เริ่มตั้งแต่การจัดทำบัญชีด้วยระบบมือ ซึ่งมีขั้นตอนที่ค่อนข้างยุ่งยากและมีหลายขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์รายการค้า การบันทึก

รายการในสมุดรายวัน การผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป การรวบรวมข้อมูลจากบัญชีแยกประเภทเพื่อจัดทำงบทดลองและจัดทำงบการเงินต่อไป โดยนักบัญชีทั้งหลายจะคุ้นเคยกับการวิเคราะห์เดบิต เครดิต ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ถนัดนักสำหรับการทำบัญชี ต่อมาจึงได้มีการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดทำบัญชีมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้โปรแกรมประยุกต์ที่คุ้นเคยกันโดยทั่วไป คือ โปรแกรมสเปรดชีตมาช่วยในการจัดทำบัญชี ซึ่งทำให้การจัดทำบัญชีทำได้ง่ายขึ้น แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่ใช้โปรแกรมสเปรดชีตมาใช้ในการจัดทำบัญชีได้ก็ต้องมีพื้นฐานความรู้บัญชีค่อนข้างมาก จึงมีการนำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีเข้ามาช่วยในส่วนนี้แทน ซึ่งผู้ที่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีอาจจะไม่ต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักการบัญชีมากนักก็สามารถใช้งานโปรแกรมได้ เพราะโปรแกรมมีการทำงานให้อัตโนมัติเกือบจะทุกระบบงาน

กระบวนการจัดทำบัญชี

การทำบัญชีด้วยระบบมือ

การทำบัญชีในยุคแรกเริ่มจะเป็นการจัดทำบัญชีด้วยระบบมือ ซึ่งมีขั้นตอนการทำงานที่ยุ่งยากพอสมควร โดยขั้นตอนการทำงานประกอบด้วย

1. การรวบรวมเอกสารเพื่อการบันทึกบัญชี พนักงานบัญชีจะต้องรวบรวมเอกสารทางการบัญชีทั้งหมด เพื่อนำมาเป็นเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี เช่น ใบกำกับสินค้า ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น

2. การบันทึกรายการในสมุดบันทึกที่รายการขั้นต้น พนักงานบัญชีจะนำเอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชีที่ได้รับรวบรวมไว้ทั้งหมด มาบันทึกรายการในสมุดบันทึกที่รายการขั้นต้นซึ่งมีหลายเล่ม ได้แก่ สมุดรายวันซื้อ สมุดรายวันขาย สมุดรายวันรับเงิน สมุดรายวันจ่ายเงิน และสมุดรายวันทั่วไป ดังนั้น พนักงานบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักการบัญชีด้วย นอกจากนั้น หากกิจการมีรายการค้าที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ก็จะทำให้การบันทึกที่รายการค้าใช้เวลาค่อนข้างมาก และรายการค้าส่วนใหญ่จะมีลักษณะเหมือนเดิมทำให้พนักงานบัญชีมีงานที่ซ้ำซ้อน

3. การผ่านรายการจากสมุดบันทึกที่รายการขั้นต้นไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป โดยการทำงานในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการทำงานที่ใช้เวลาค่อนข้างมากและยังอาจเกิดความผิดพลาดได้ค่อนข้างสูง

4. การรวบรวมข้อมูลจากบัญชีแยกประเภทเพื่อจัดทำงบทดลอง หลังจากได้มีการผ่านรายการไปยังบัญชี

แยกประเภทแล้ว พนักงานบัญชีจะต้องเก็บรวบรวมยอดของบัญชีแยกประเภททั้งหมด เพื่อนำมาจัดทำงบทดลอง โดยการจัดทำงบทดลองเป็นเพียงการตรวจสอบว่ามีการบันทึกรายการตามหลักการบัญชีถูกต้องเท่านั้น

5. การจัดทำรายงานทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วยงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงฐานะทางการเงิน งบกระแสเงินสด และงบอื่นๆ ซึ่งโดยปกติการจัดทำบัญชีด้วยระบบมือจะมีการสรุปยอดเพื่อจัดทำรายงานทางการเงินเพียงปีละ 1 ครั้งเท่านั้น

จากขั้นตอนการจัดทำบัญชีด้วยระบบมือที่มีความยุ่งยากและซับซ้อน ทำให้กิจการต่างๆ มีการปรับตัวในการจัดทำบัญชี มีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดทำบัญชีมากขึ้น โดยกิจการส่วนหนึ่งนิยมใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี เพื่อช่วยในการจัดทำบัญชีซึ่งจะเห็นได้ว่าการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีทำให้การจัดทำบัญชีเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้น

การทำบัญชีด้วยระบบคอมพิวเตอร์

ปัจจุบันการจัดทำบัญชีโดยส่วนใหญ่ไม่นิยมใช้การทำบัญชีด้วยระบบมือมากนัก เพราะใช้เวลาในการทำบัญชีค่อนข้างมาก ทำให้พนักงานบัญชีต้องทำงานกันทั้งวันโดยเฉพาะช่วงการปิดบัญชีที่ต้องจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อยื่นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนกระทั่งทำให้เกิดการปิดงบการเงินไม่ทันตามเวลาที่เราคำนวณกัน ดังนั้น กิจการโดยส่วนใหญ่จึง

มีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดทำบัญชี โดยมีการใช้โปรแกรมสเปรดชีตที่สามารถตอบสนองความต้องการของกิจการได้ครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นการออกเอกสารหลักฐานต่างๆ เช่น ใบกำกับภาษี จัดทำใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น รวมถึงการจัดทำสต็อกสินค้า การบันทึกรายการค้าในสมุดรายวัน บัญชีแยกประเภท การเรียกดูงบทดลอง และรายงานทางการเงิน แต่อย่างไรก็ตามการใช้โปรแกรมสเปรดชีตในการทำบัญชียังมีข้อจำกัดค่อนข้างมาก เนื่องจากหากระบบบัญชีของกิจการมีการเปลี่ยนแปลงก็อาจจะต้องพัฒนาระบบกันใหม่ และจากข้อจำกัดของการใช้โปรแกรมสเปรดชีตในการจัดทำบัญชี จึงมีการนำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้ในการจัดทำบัญชีมากขึ้น ซึ่งเป็นอีกทางเลือกสำหรับการจัดทำบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ เนื่องจากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ผู้ใช้งานอาจไม่ต้องมีความรู้ทางการบัญชีมากนัก เพราะบริษัทที่มีการพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปออกมาจำหน่ายจะพยายามพัฒนาให้โปรแกรมของตนเองมีความสามารถในการทำงานที่ครบถ้วน และด้วยคอมพิวเตอร์มีความง่ายในการทำงานมากที่สุด เพื่อให้ผู้ที่จะเลือกใช้งานให้มีความสนใจและต้องการเลือกใช้โปรแกรมของบริษัทมากยิ่งขึ้น

ความแตกต่างระหว่างการจัดทำบัญชีด้วยระบบมือและโปรแกรมสำเร็จรูป

รายการ	การจัดทำบัญชีด้วยมือ	การจัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
แหล่งข้อมูลประกอบการลงบัญชี	เอกสาร/หลักฐานประกอบรายการค้า	ข้อมูลที่เป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดทำโดยโปรแกรม เช่น ใบเสร็จรับเงิน และข้อมูลที่น่าเชื่อถือจากเอกสารประกอบรายการ
สมุดบันทึกรายการขึ้นต้นและการบันทึกรายการ	การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปและสมุดรายวันเฉพาะ	การบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ในแฟ้มข้อมูลรายการเคลื่อนไหว (Transaction File)
สมุดบัญชีแยกประเภทและการบันทึกผ่านรายการ	ผ่านรายการจากสมุดรายวันทุกเล่มไปที่บัญชีแยกประเภททั่วไปและบัญชีแยกประเภทย่อย	แฟ้มข้อมูลหลักของโปรแกรม (Master File) เช่น แฟ้มข้อมูลลูกหนี้ เจ้าหนี้ และสินค้า โดยทำการ Update ใหม่เมื่อต้องการทราบข้อมูล
การประมวลผลรายการ	ประมวลผลรายการทั้งหมดด้วยมือ ใช้เวลานาน และมีโอกาสผิดพลาดสูง	ประมวลผลแบบอัตโนมัติด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ใช้เวลาน้อย และมีความถูกต้องน่าเชื่อถือ
การเก็บรักษาเอกสาร หลักฐาน	มีเอกสารเป็นจำนวนมาก ต้องใช้สถานที่เก็บจำนวนมาก ยากต่อการค้นหา	เอกสารถูกเก็บในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ สามารถเก็บข้อมูลได้ง่าย และสะดวกต่อการค้นหา

ในบทความนี้จะเน้นการจัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เนื่องจากในปัจจุบันกิจการส่วนใหญ่มีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการทำบัญชีมากขึ้น และมีบริษัทผู้ผลิตโปรแกรมสำเร็จรูปได้ทำการคิดค้นและประยุกต์โปรแกรมให้สามารถตอบสนองความต้องการของกิจการอย่างต่อเนื่อง โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมีหลากหลายขนาด ซึ่งมีราคาเริ่มต้นในการซื้อโปรแกรมตั้งแต่ราคาหลักพันถึงหลักล้าน โปรแกรมที่มีขนาดต่างกันก็จะมีลักษณะการทำงานที่แตกต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตามโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีทุกโปรแกรมจะมีแนวคิดในการทำบัญชีเหมือนกันทั้งหมด ซึ่งจะมีการจัดทำงานได้โดยอัตโนมัติ โดยจะต้องมีขั้นตอนการทำงาน ดังนี้

1. การจัดเตรียมฐานข้อมูลแต่ละระบบ
2. การบันทึกยอดยกมาของแต่ละระบบ
3. การบันทึกเอกสารรายการค้า
4. การปิดบัญชีและการจัดทำรายงานทางการเงิน

การเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

เมื่อกิจการมีความต้องการจัดหาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้ภายในบริษัท บริษัทมีแนวทางในการจัดหาโปรแกรมสำเร็จรูปได้ 2 วิธีการ คือ

1. การพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปเองหรือการว่าจ้างบริษัทผู้ผลิตโปรแกรมทำการผลิตโปรแกรม ซึ่งโปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้นจะมีต้นทุนในการพัฒนาที่ค่อนข้างสูง ใช้เวลาในการพัฒนาโปรแกรมเป็นระยะเวลาดค่อนข้างมาก แต่มีความสอดคล้องกับการทำงานของกิจการมาก
2. โปรแกรมสำเร็จประเภท Package เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่มีวางขายตามท้องตลาดโดยทั่วไป กิจการสามารถเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปได้ตามความเหมาะสมกับขนาดของกิจการ โดยโปรแกรมประเภทนี้มีค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อมาใช้งานไม่สูงนัก เนื่องจากบริษัทผู้ผลิตโปรแกรมทำการผลิตโปรแกรมโดยมองจากภาพรวมของธุรกิจและผลิตโปรแกรมขึ้นมาเพื่อรองรับการทำงานของธุรกิจประเภทนั้นๆ และสามารถขายให้กับกิจการที่มีความต้องการใช้ได้จำนวนมาก เมื่อกิจการซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ งานกิจการสามารถเริ่มใช้งานได้ทันที แต่ข้อด้อยของโปรแกรมประเภทนี้คือ คุณสมบัติของโปรแกรมอาจจะไม่สามารถตอบสนองกับความต้องการในการใช้งานของกิจการได้อย่างครบถ้วนเมื่อกิจการตัดสินใจซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ งานกิจการต้องทำการเปรียบเทียบข้อดีและข้อด้อยของโปรแกรม ต้องเลือกโปรแกรมให้เหมาะสมกับขนาดของกิจการ และสามารถรองรับการขยายตัวของ

ธุรกิจได้ด้วย โดยวัตถุประสงค์หลักของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี คือ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี ช่วยให้การจัดทำบัญชีมีความรวดเร็ว สามารถประหยัดกำลังคน และกำลังทรัพย์ของกิจการด้วย นอกจากนั้นปัจจัยในการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปที่กิจการควรคำนึงถึง มีหลายประการ เช่น

- ราคาของโปรแกรม กิจการต้องคำนึงถึงงบประมาณในการจัดซื้อโปรแกรม โดยการซื้อโปรแกรมนั้นจะต้องสอดคล้องกับความต้องการในการใช้งาน ไม่ซื้อโปรแกรมที่มีขนาดใหญ่และราคาสูงเกินความจำเป็น

- คุณสมบัติของโปรแกรมต้องสอดคล้องกับความต้องการของกิจการ และสามารถรองรับการทำงานในอนาคตของกิจการเมื่อมีการเจริญเติบโต รวมถึงสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาด้วย

- ความเร็วในการทำงานของโปรแกรม เนื่องจากการทำงานด้านบัญชีจะมีจำนวนข้อมูลเพิ่มมากขึ้นตามระยะเวลาการทำงาน

- วิธีการใช้งานโปรแกรมกิจการควรเลือกโปรแกรมที่มีวิธีการใช้งานที่ง่าย รูปแบบการทำงานที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไป

- โปรแกรมสำเร็จรูปที่เลือกใช้ ควรมีระบบการทำงานครบทุกระบบ และทุกระบบต้องสามารถเชื่อมโยงข้อมูลซึ่งกันและกันได้ โดยโปรแกรมที่กิจการเลือกใช้อาจจะมียระบบมากกว่าที่กิจการต้องการใช้ในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อกิจการมีการขยายตัว อาจมีความจำเป็นต้องใช้ระบบการทำงานอื่นๆ เพิ่มเติม ดังนั้น หากการเลือกซื้อโปรแกรมไม่ได้วางแผนสำหรับการขยายตัว อาจต้องเปลี่ยนโปรแกรมสำเร็จรูปในอนาคตก็เป็นได้
- โปรแกรมควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยต้องคำนึงการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้อง เช่น การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานรายงานทางการเงินของประเทศไทย ที่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนมากในปี 2553 นี้

- โปรแกรมสำเร็จรูปที่ดี ควรมีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลที่รัดกุม

- การทำงานบนระบบ LAN หรือ Stand alone หรือการทำงานบนระบบ Web base

- ความถูกต้องของหลักการบัญชี และรายงานทางการเงินของโปรแกรม

- คุณสมบัติของผู้จำหน่ายโปรแกรม ว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด รวมถึงการบริการหลังการขายที่นาเชื่อถือ

นอกจากนั้น ในการตัดสินใจเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี บุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ ไม่ใช่เพียงแค่พนักงานฝ่ายบัญชีเท่านั้น แต่จะต้องให้บุคลากรในส่วนงาน

ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานโปรแกรมได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซื้อโปรแกรมด้วย และคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เนื่องจากเป็นผู้ต้องวางแผนเกี่ยวกับการเงินของกิจการด้วย

นอกจากหลักในการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่กล่าวมาแล้ว กิจการจำเป็นต้องศึกษาชนิดของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่สามารถนำมาใช้ในการบันทึกรายการค้าตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร ฉบับที่ 89 ซึ่งได้กำหนดว่าโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมี 4 ชนิด ที่มีความแตกต่างกัน ดังนี้

คุณสมบัติ	ชนิด ก	ชนิด ข	ชนิด ค	ชนิด ง
1. เป็นโปรแกรมที่เมื่อบันทึกข้อมูล และโอนเข้าบัญชีแยกประเภทแล้ว จะแก้ไขรายการนั้นๆ โดยไร้ร่องรอยไม่ได้ ถ้าจะแก้ไขต้องบันทึกรายการปรับปรุงตามวิธีการทางบัญชี	✓	✓	✓	✓
2. เป็นโปรแกรมที่ช่วยไม่ให้หลีกเลี่ยงภาษี	✓	✓	✓	✓
3. เป็นโปรแกรมที่มีระบบรักษาความปลอดภัยเพื่อควบคุมการเข้าถึงข้อมูลได้	✓	✓	✓	✓
4. เป็นโปรแกรมที่การบันทึกรายการเป็นไปตามระบบบัญชีคู่	✓	✓	✓	✓
5. - เป็นโปรแกรมที่มีระบบซอฟต์แวร์ในระบบงานที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ - ระบบซอฟต์แวร์ต้องโอนเข้าระบบบัญชีแยกประเภทได้โดยตรง	- -	บางระบบ ✓	ทุกระบบ ✓	ทุกระบบ ✓
6. มีการแจ้งรหัสผ่านต่อกรมสรรพากร เพื่อให้สามารถผ่านระบบรักษาความปลอดภัยได้ โดยให้ใส่ซองปิดผนึก ซึ่งกรมสรรพากรจะไม่เปิด เว้นแต่จะเปิดต่อหน้าผู้ประกอบการ	-	-	-	✓

สรุป

การจัดทำบัญชีในปัจจุบัน คงกล่าวได้ว่ามีกิจการจำนวนมากที่ไม่นักก็ยังคงใช้การบันทึกบัญชีด้วยระบบเดิมๆ เนื่องจากการทำบัญชีด้วยระบบมือใช้เวลาในการทำบัญชีค่อนข้างนาน ผู้บริหารกิจการได้รับข้อมูลรายงานทางการเงินล่าช้า อาจทำให้กิจการไม่สามารถตัดสินใจในการบริหารได้ทันที่ หรือตัดสินใจผิดพลาดได้ ดังนั้น ในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของการแข่งขันที่ค่อนข้างรุนแรงกิจการโดยส่วนใหญ่จึงมีการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดทำบัญชีมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นการใช้โปรแกรมสเปรดชีท หรือโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดทำบัญชีจะช่วยให้การทำบัญชีเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้น สามารถลดระยะเวลาในการจัดทำบัญชีลงได้ รวมถึงการที่ผู้บริหารได้รับข้อมูลรายงานทางการเงินที่ถูกต้องรวดเร็ว ทันต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ทำให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี บริษัทผู้ผลิตโปรแกรมจะมีการคิดค้นและพัฒนาเพื่อให้โปรแกรมใช้งานได้ง่ายและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานได้มากที่สุด 💎

CPAccount.net. บทความทางการบัญชี: เลือกโปรแกรมบัญชีอย่างไรดี? สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2552, จาก <http://cpaccount.net/accounting-article-section/47-accounting-software-erp/175-2008-06-16-15-31-32>

CPAccount.net. โปรแกรมบัญชี วิธีทดสอบก่อนซื้อ. สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2552, จาก <http://cpaccount.net/accounting-article-section/47-accounting-software-erp/219-accounting-software-how-to-choose>

ThaiAccount.Net. บทความการบัญชี: ประวัติความเป็นมาของการบัญชี. สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2552, จาก <http://www.thaiaccount.net/เกี่ยวกับการบัญชี/3-ประวัติความเป็นมาของการบัญชี.html>

บริษัท พัฒนกิจ บัญชี ภาษีและฝึกอบรม จำกัด. Accounting software. สืบค้นเมื่อ 26 กันยายน 2552, จาก www.pattanakit.net/images/1192950499/Acc%20Software.doc

บริษัท พัฒนกิจ บัญชี ภาษีและฝึกอบรม จำกัด. ลดภาระเพิ่มประสิทธิภาพงานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี. สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2552, จาก www.pattanakit.net/รวมบทความบัญชี/ลดภาระ-เพิ่มประสิทธิภาพงาน-ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี.html

บริษัท ออโต้ไฟล์ท จำกัด. (2545). *การใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปเพื่อจัดทำบัญชี*. กรุงเทพฯ: ออโต้ไฟล์ท. โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปแก้ปัญหา “ระบบ” และ “ข้อมูล” ทางออกธุรกิจ. (2550, มกราคม). *SME Today*, 5(51), 78-79.

เพื่อนงานและการทำบัญชี. ประโยชน์ของการทำบัญชี. สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2552, จาก <http://account.friend.co.th/109.html>

เย็น ภู่วรรณ. (2544). นักบัญชีสู่ยุคไอที (2). *วารสารภาษีบัญชี และกฎหมาย*, 7(82), 91-94.

เย็น ภู่วรรณ. (2544, เมษายน). นักบัญชีสู่ยุคไอที (1). *วารสารภาษี บัญชี และกฎหมาย*, 7(79), 69-72.

WinnerSoft. (2546, กรกฎาคม). โปรแกรมบัญชีเลือกอย่างไรถึงตรงใจพนักงานบัญชีมากที่สุด. *Window Magazine*, 11(120), 78-79.

วิบูลย์ รัชมีไพศาล. (2541, กุมภาพันธ์). ปัญหาในการเลือกซื้อโปรแกรมบัญชี. *Computer Review*, 14(162), 51-58.